

FINSKA, LÅNG LÄROKURS, hörförståelseprov 9.9.2014

Innehållet i dessa exempel på fullpoängssvar är inte bindande vid studentexamensnämndens bedömning. Den slutgiltiga bedömningen fastställs av examensämnets censorer.

Ett fullpoängssvar innehåller:

- a) Hon gjorde hål i ett (mässings)kärl (1 p.) och satte ett vanligt papper i det (1 p.).
- b) Den har sett likadan ut (i över hundra år). (1 p.)
Den produceras / tillverkas till största delen utomlands. (1 p.)
- c) Han var trött på att det alltid fanns för få klädhängare. (1 p.)
Han uppfann en bygel / böjde till en klädhängare av metalltråd. (1 p.)
- d) Med upptäcksresanden / resenärer från Kina. (1 p.)
Man gnuggade dem med en trästicka eller en tygbit. (1 p.)
- e) Man använde dem som mantlar och täcken. (1 p.)
De var varma och släppte inte igenom vatten. (1 p.)

V Design läsnä joka päivä

a)

Paperista tehdyn kahvinsuodattimen kehitti saksalainen kotirouva Amalie Melitta Bentz vuonna 1908. Bentz kyllästyi kahvin kitkerään makuun ja sakkaan ja halusi tarjota perheelleen parempaa kahvia. Eräänä päivänä Bentz keksi käyttää suodattamiseen paperia. Hän teki messinkiastian pohjaan reikiä ja vuorasi astian poikansa muistivihkon sivulla. Tuloksena pannuun valui sakatonta ja maukasta kahvia.

b)

Rottinkinen mattopiiska on ollut samannäköinen yli vuosisadan ajan. Sokeain Keskusliitto teetti niitä ensin pajusta ja vuodesta 1926 alkaen rottingista. Näkövammaiset vastasivat valmistamisesta 1980-luvulle asti, mutta nykyään valtaosa piiskoista tuodaan ulkomailta. Niitä saa toreilta kuten ennenkin. Tamppaus on myös tehokasta hyötyliikuntaa, mutta kaikki matot eivät pidä kovasta käsittelystä.

c)

Puvut, paidat ja koltut säilyvät sileinä vaatepuulla roikkumassa. Alun perin henkarit tehtiin puusta. Ensimmäisen metallihenkarin keksi amerikkalainen tehdastyöläinen Albert Parkhouse, koska hän oli kyllästynyt siihen, että työpaikalla oli jatkuvasti liian vähän henkareita. Eräänä aamuna tultuaan työpaikalleen hän huomasi lattialla kasan rautalankaa, ja siitä hän sitten väänsi itselleen henkarin.

d)

Tiedetään, että Kiinassa käytettiin nykyistä hammasharjaa muistuttavaa välinettä jo 1400-luvun lopussa. Eurooppaan hammasharjan toivat luultavasti Kiinassa käyneet löytöretkeilijät. Edelleen oli kuitenkin tavallista puhdistaa hampaat vain puutikulla tai kankaanpalalla hieromalla.

e)

Ryijyt ovat taas muodissa. Skandinaaviset ryijyt juontavat juurensa esihistorialliselle ajalle. Länsirannikolla ja Ahvenanmaalla ne tunnettiin mahdollisesti jo viikinkiajalla. Ryijyjä käytettiin viittoina ja peittoina, koska ne olivat erittäin lämpimiä ja vettä hylkiviä. 1800-luvulla ryijyjen suosio hiipui, mutta Akseli Gallen-Kallelan kansallisromanttiset ryijyt Pariisin maailmannäyttelyssä vuonna 1900 saivat ne uuteen kukoistukseen.